

ADVENT
en
KERST

Symbolische schikkingen

Advent & Kerst
2023

Protestantse
Kerk

Ga mee!

Dit jaar worden de lezingen in de adventstijd verbonden met het jaarthema van de Protestantse Kerk voor 2023/2024: 'Ga mee!' Het is een uitnodiging om samen op zoek en op pad te gaan. Niet als zwervers, maar als pelgrims met een doel.

In de adventskalender staan weekthema's en dagthema's. Hier in het kort de weekthema's.

- De eerste adventsweek gaan de pelgrims naar Betlehem, het broodhuis. Waar is brood te vinden? Ruth kiest. Wat intrigeerde Ruth? Wat vond zij? Ze schuilt bij het volk van haar overleden man, van Naomi en bij Boaz - maar bovenal bij de God van Naomi. Zo wordt zij voormoeder van Jezus, terwijl ze afkomstig is uit Moab. Er is een plek waar brood te vinden is. De plek waar Jezus eeuwen later geboren wordt - zoals Micha voorzegt. Hij is het brood des Levens.
- De tweede adventsweek gaat de pelgrimage over de weg van vrede en recht, in het spoor van de profeten. Geloof vraagt om omkeer. We lopen vaak de verkeerde kant op (Jona), maar de profeten van Israël roepen ons terug en wijzen naar de rechtvaardige dienaar. Toelevan naar Advent heeft gevolgen voor onze levensstijl - het is een oproep tot inkeer en rechtvaardig handelen.
- De derde en vierde adventsweek bewandelen we de weg die ons voorbereidt op de geboorte van Jezus. De uitnodiging klinkt: Kom, ga mee, naar deze Jezus, dit kind in de kribbe.

In de periode van Advent tot en met Kerst staan bij de schikkingen de gebruikte teksten en een korte uitleg. Daarnaast wordt per schikking uitgelegd welke materialen kunnen worden gebruikt en welke symbolische expressie passend is.

Bij de symbolische uitwerking van de schikkingen maken we vooral gebruik van het dagthema, maar op de achtergrond spelen het jaarthema (de pelgrimage) en het weekthema (waar gaan we naartoe?) een rol. De basis van de schikking symboliseert het zoeken van de weg om op weg te kunnen gaan. Daarvoor zijn wegwijzers nodig. De 4 wegwijzers van de 4 zondagen vormen met Kerst een ster, de ster die de weg wijst naar de geboorteplaats, Betlehem.

Planning

De 4e adventzondag valt 1 dag voor Eerste Kerstdag. In het ontwerp van de schikking hebben we hier rekening mee gehouden door de mogelijkheid te bieden om vooruit te werken. Dan is er maar weinig tijd meer nodig om de schikking op de dag voor Kerst af te maken.

Symboliek

Regelmatig vragen schikkers welke symbolische betekenis een specifiek detail in de bloemschikking heeft. De symboliek die we proberen te verbeelden gaat over de grote lijn. Hopelijk zorgt de symboliek voor een zintuiglijke ervaring bij de kijker en roept het een emotie op (mooi-lelijk, verwondering, vragen e.d.). Niet alles vraagt om een verklaring en bedenk ook dat u uw eigen expressie kunt gebruiken in het maken van de schikking.

Wil je ideeën voor vieringen bij het thema bekijken?
Check jaarthema 'Ga mee!'

Ontwerpkeuzes

Bij het ontwerp van deze schikksuggestie hebben wij rekening gehouden met een aantal ontwerpcriteria.

- De bloemschikksuggestie is bedoeld om te inspireren.
- De bloemschikksuggestie bestaat uit 5 schikkingen die samen een serie vormen, passend bij de tijd van het kerkelijk jaar.
- Bij de keuze voor plantaardige materialen en niet-plantaardige materialen is rekening gehouden met de milieubelasting die de productie van het materiaal met zich meebrengt. We kozen voor materialen die van nature bloeien in het seizoen of een lage ecologische voetafdruk hebben. We kijken dit jaar één keer af door een lerie te gebruiken op de 4e adventszondag.
- Met foto's en werkbeschrijving wordt uitgelegd hoe de schikking is gemaakt. Ook de gekozen techniek en hulpmaterialen belasten zo min mogelijk het milieu en dragen bij aan duurzaam leven en werken.
- De schikking is, met eventuele instructie, eenvoudig te maken.
- De schikking is eenvoudig in grootte aan te passen, afhankelijk van de ruimte waarin de schikking wordt geplaatst.
- De schikking is een suggestie. Het basisidee kan eenvoudig aangepast worden aan de mogelijkheden die er zijn op de locatie waar de schikking komt te staan.
- De schikking heeft een krachtige beeldtaal, die deels vragen oproept bij de kijkers en ook aansluit bij de teksten.

Basissymboliek Advent en Kerst 2023

Zoals al beschreven is de basisgedachte een wegwijzer. Voor iedere zondag wordt een houten wegwijzer gemaakt waar de weg, in de vorm van een guirlande, langs slingert. De guirlande heeft iedere zondag een andere bekleding, passend bij het thema van de zondag.

Maatvoering

Dit jaar kiezen we ervoor om de schikking niet op de liturgietafel te plaatsen maar op het liturgisch centrum. Het past bij het thema pelgrimeren en op weg zijn. Met Kerst staat er een grote vierpuntige ster op het liturgisch centrum.

De maat van de wegwijzers is aangepast aan de ruimte op het liturgisch centrum. Wij kunnen ons voorstellen dat dit te groot is voor uw kerk. Dit ontwerp is groot én klein uit te voeren. Voor een 'tafelversie' geven we hier twee suggesties (er zijn er meer): hergebruik de metalen pinnen (van Pasen 2023) om daar een staander op te plaatsen of vul glazen jampotten met klei en plaats daar een bamboestok in. De pijlen kunt u maken van karton (doos).

Basisschikking guirlande

Benodigheden (pas de maatvoering en materiaalkeuze aan bij uw eigen situatie)

- dik touw, een 5 meter lange aanleglijn van een boot
- metaaldraad; het stuk van het touw waaromheen de materialen worden gebonden wordt verstevigd met een dikke ijzerdraad zodat de guirlande in vorm gebogen kan worden

Alternatieven

- Maak zelf een soort touw door repen oud textiel (bijvoorbeeld een laken) in elkaar te draaien en te omwikkelen met bindtouw of binddraad.
- Maak een soort touw van stro dat je rond een dun touw legt en vastbindt met binddraad of bindtouw.

Constructie voor de wegwijzers en de ster

Benodigheden (pas de maatvoering en materiaalkeuze aan bij uw eigen situatie)

- 4 houten gelijkzijdige driehoeken (maat: middenlijn 42 cm, breedte 32 cm), zie foto a
- 4 paaltjes die zelfstandig kunnen staan: hoogte 2 meter (verwarmingsbuis), diameter 15 mm
- 4 grondplaatjes van 40 x 40 cm
- houten 4-puntige ster, in het voorbeeld gezaagd uit een MDF-plaat van 12 mm dik, 1,20 x 1,20 m. De punten van de ster zijn gelijk aan de maat van de pijlen, zie foto a
- standaard voor de ster: bijvoorbeeld een standaard van een staande lamp (kringloop), doorsnede staander 20 mm
- donkere verf op waterbasis voor de wegwijzers, kies een donkere kleur die passend is bij het kerkinterieur
- lichte verf op waterbasis voor de ster, kleur afstemmen op kerkinterieur
- klemmetjes om de pijlen vast te klemmen aan de paaltjes, zie foto b

Een goede adventstijd toegewenst.

de ontwerpgroep bloemschiksuggestie symbolisch schikken Advent en Kerst 2023

Meer bloemschikideeën

Wil je meer informatie over de symboliek van materialen, vormen en kleuren, of zoek je informatie bij andere lezingen? Raadpleeg dan de website symbolischschikken.nl. Meer bloemschik-suggesties zijn te vinden in de brochure *B jaar*, geschreven door Tini Brugge en Anita Westhuis. Deze brochure is te bestellen bij docete.nl.

Foto a: maatvoering en uittekenen ster en pijlen

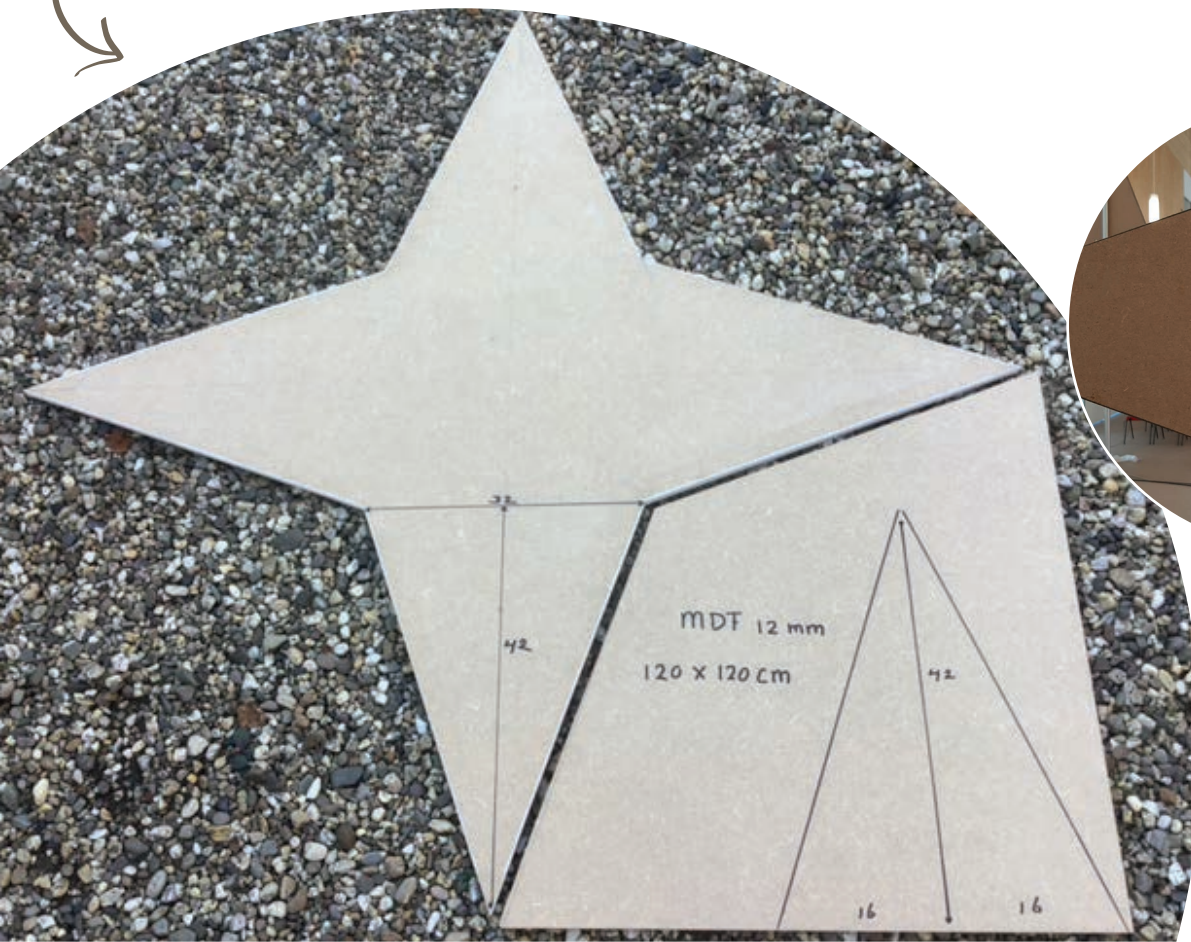

Foto b: constructie met klemmetjes om de pijlen op het paaltje te schuiven

1e Advent

3
december
2023

Weekthema: Op weg naar Betlehem

Thema: De Mensenzoon

Dagtekst: 'Dan zal men de Mensenzoon zien komen'
(Marcus 13:26)

Het is Advent. We richten ons deze weken op de geboorte van Jezus. De hele wereld maakt zich op om het kerstfeest te vieren. Op allerlei manieren worden we aangespoord om kerstinkopen te doen. Kerst moet uitbundig gevierd worden. De tekst lijkt roet te strooien in het exclusieve eten dat op het kerstmenu staat. De bijbelverzen zijn huiveringwekkend. De zon verduistert, de maan geeft geen licht meer, sterren vallen uit de hemel en hemelse machten wankelen. Gelukkig niet omdat de wereld vergaat maar omdat de Mensenzoon komt. De profeet Daniël zag het al voor zich: een mens door God gezonden met alle macht in hemel en op aarde. Hij komt en aan Hem is de toekomst. Ga je mee naar Betlehem? Daar laat deze Mensenzoon zich vinden.

Symboliek

De richting van de wegwijzer wordt naar beneden gericht. De Mensenzoon zal van God gezonden zijn. De weg die we gaan is donker.

De guirlande wordt gemaakt van beukenblad, beukenootjes en eventueel gedroogde materialen uit de tuin zoals hortensia en 'vleugeltjes'. De meeste puntjes van het beukenblad wijzen naar beneden om de richting van de pijl te versterken.

Symboliek materiaal

Als je onder de beuk doorloopt, die mooie en vaak oude boom, voel je je klein en nietig. De beuk verbindt de aarde met de hemel. De gedroogde materialen herinneren ons aan een tijd waarin het licht was, herinneringen aan de zomer.

Symboliek kleur

De weg is donker, de zon is verduisterd.

Benodigheden

- wegwijzer met pijl naar beneden
- een guirlande
- beukenblad en open beukenootjes
- mos, om body te geven aan de guirlande
- eventueel 'vleugeltjes', gedroogde hortensia of ander donker blad

Meditatieve tekst

We gaan op weg
In het duister
Waar herinneringen
Richting geven

2e Advent

Weekthema: Op de weg van recht en vrede

Thema: Kuilen dichten

Dagtekst: 'Maak recht de weg van de Heer'
(Johannes 1:23)

Ga mee! Voordat je te lichte wandelschoenen aantrekt, weet dat je wordt uitgenodigd voor een pelgrimstocht en niet voor een toeristisch tochtje. Een lange en zware tocht door kaal en onherbergzaam land. Johannes, de voorloper van Jezus, roept zijn volgelingen op zich aan te sluiten bij de pelgrimsstoet. Hij geeft hen ook een opdracht mee voor onderweg: 'Maak recht de weg van de Heer.' De profeet Jesaja roept zijn hoorders op om kuilen te dichten. Concreet door hun levensweg recht en effen te maken. Ofwel om het goede te zoeken en op te komen voor recht en gerechtigheid. Gaten en kuilen in je leven vertragen de komst van de Messias. Vandaar de oproep van Johannes: ga mee, dicht de kuilen, maak je levensweg begaanbaar voor de Heer!

Symboliek

De richting van de wegwijzer wijst naar links. Johannes verwijst naar de toekomst met Jezus. Daarmee staat Johannes links van Jezus en wijst de pijl naar links. De guirlande is gemaakt van het blad van de levensboom, de Thuja. De puntjes van de Thuja wijzen naar de paaskaars, op weg naar het licht.

Meditatieve tekst

We zijn op weg
Gaan door water
Levenspad
Met goede bedoelingen

Symboliek materiaal

De Thuja heeft eigenlijk twee namen: de boom van goed en kwaad, en levensboom. Het is een groenblijvende geurende boom, wat de onsterfelijkheid symboliseert. De aromatische olie heeft een rustgevende uitwerking op mensen, een levenselixir voor op reis.

Symboliek kleur

De weg is groen. Er is hoop voor de toekomst.

Extra benodigdheden

- wegwijzer met pijl naar links
- een guirlande
- mos, om body te geven aan het Thujagroen
- eventueel onder de Thuja ander coniferengroen of mos om de guirlande dikker te maken

3e Advent

Weekthema: Op de weg naar Jezus

Thema: De bruidegom komt

Dagtekst: 'Wie de bruid heeft, die is de bruidegom' (Johannes 3:29, *Naardense Bijbel*)

Vorige week hoorden we de oproep van Johannes om ons levenspad recht te maken voor de Heer. Deze week horen we waarom dit belangrijk is. We zijn op weg naar een bruiloft. De leerlingen van Johannes zijn jaloers dat 'de man aan de overzijde van de Jordaan' meer dopelingen heeft dan hun meester. Ze vrezen de concurrentieslag te verliezen. De reactie van Johannes is groots. 'Hij moet groter worden en ik kleiner.' (vs. 30) Waarom? Omdat hij niet de bruidegom is maar 'slechts' de vriend van de bruidegom. Wie de bruid van de bruidegom is? Al degenen die meegaan en de weg van de Heer rechtmaken. Allen die zich laten dopen, kuilen dichten en zich inzetten voor het recht van God. De bruidegom komt hen tegemoet!

Symboliek

De richting van de wegwijzer wijst naar rechts. Johannes verwijst naar een hoopvolle toekomst met Jezus. De hoop wordt gesymboliseerd door de lichte kleuren van de guirlande.

De guirlande wordt gemaakt van verschillende materialen zoals *Helichrysum italicum* (kerrieplant), IJslands mos, *Symphoricarpos* (sneeuwbes), en grijs coniferengroen (*Juniperus*).

Symboliek materiaal

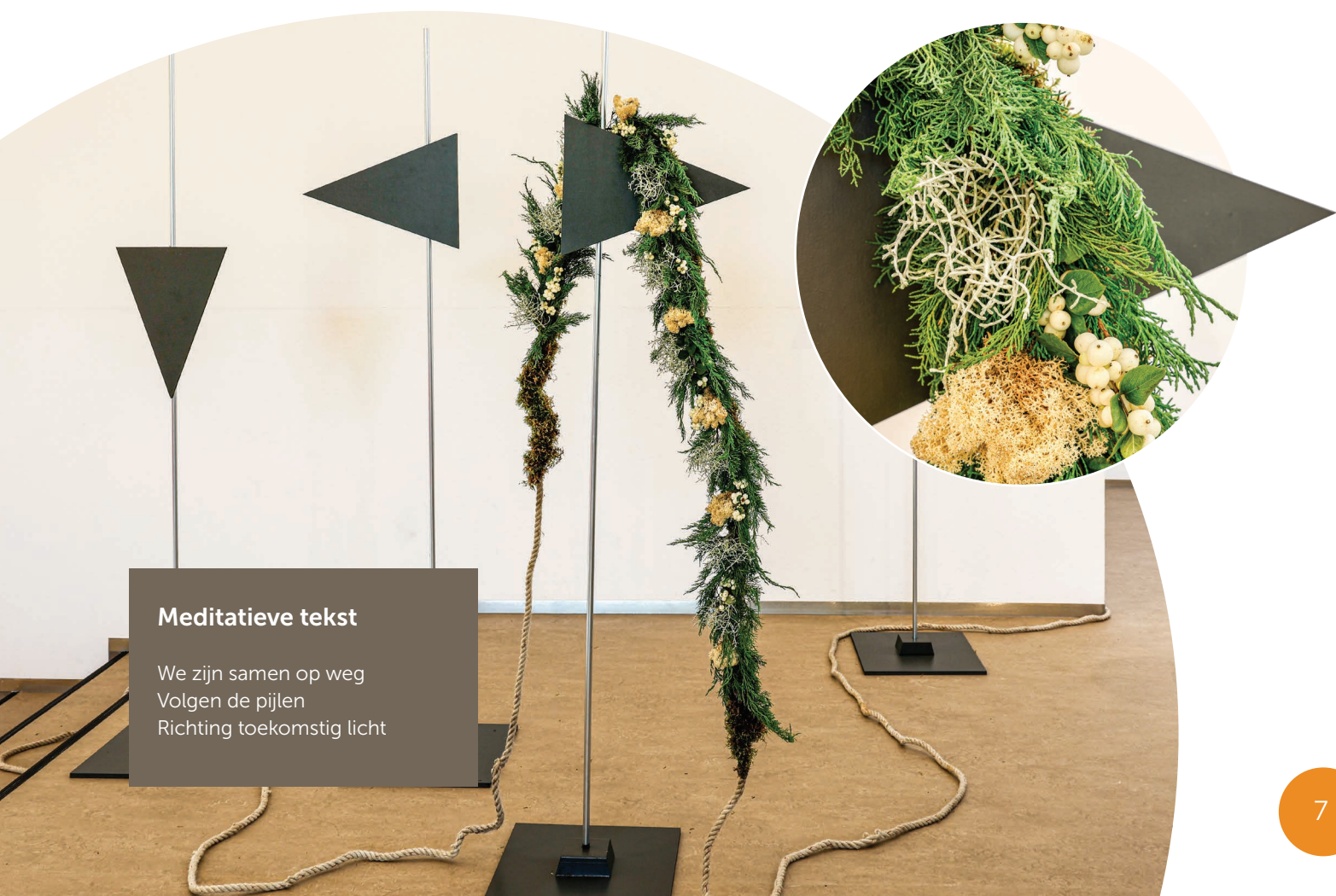
Deze zondag gebruiken we grijze en witte materialen die heerlijk geuren en een genezende (ontsmettende) werking hebben, zoals *Juniperus* (jeneverbes) en *Helichrysum*.

Symboliek kleur

Lichte kleuren verwijzen naar het komende feest. In de tekst gaat het over de doop en over de bruiloft, een feestelijke bijeenkomst om naar op weg te gaan.

Extra benodigdheden

- wegwijzer met pijl naar rechts
- een guirlande
- mos, om body te geven aan de guirlande
- *Helichrysum italicum* (uit de tuin of plantjes aanschaffen)
- een groene *Juniperus*
- IJslands mos (door het droge mos in warm water met een beetje zout te leggen krijgt het een zachte structuur)
- sneeuwbestakken

Meditatieve tekst

We zijn samen op weg
Volgen de pijlen
Richting toekomstig licht

4e Advent

Weekthema: Kerst

Thema: Dienstbaar

Dagtekst: 'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd' (Lucas 1:38)

Probeer je eens in te denken dat jij Maria bent. Een gewoon tienermeisje uit Nazaret. Verliefd op de jongen met wie ze binnenkort gaat trouwen. Op een goede dag komt er een vreemdeling haar levenshuis binnen. Een engel, Gabriël. Wat hij zegt is ongelooflijk: zij, door God begenadigd? Zij, zwanger, van een zoon die ze Jezus moet noemen, de zoon van de Allerhoogste, de koningszoon die op de troon van David zal zitten? Zij zwanger van dit kind doordat de heilige Geest haar 'zal overschaduwē'? Zou jij het geloven? Het lijkt te gek voor woorden. En toch gelooft Maria de woorden van de engel. Waarom? Omdat ze de Heer wil dienen. Haar dienstbaarheid is geen slaafse onderdanigheid, maar vertrouwen in de woorden van de Heer. Hoe vreemd die ook lijken.

Symboliek

De richting van de wegwijzer wijst naar boven. Maria gelooft de engel, gelooft het verhaal van God. De kleuren van Maria zijn wit en blauw. Wit als symbool voor het reine en blauw als kleur van het hemelse. De guirlande wordt gemaakt van verschillende groene materialen met vruchten, zoals klimop met blauwe bessen als Viburnum en klimopbessen. De bessen symboliseren de vruchtbaarheid. Als Mariabloem is de cycloam gebruikt.

Symboliek materiaal

De bessen symboliseren de vruchtbaarheid. De klimop symboliseert de trouw van God aan de mensen. De cycloam symboliseert de dienstbaarheid van Maria. De bloem van de cycloam bloeit naar beneden (stamper en meeldraadjes zitten aan de onderkant). Daarom symboliseert de cycloam de dienstmaagd.

Symboliek kleur

Groen is de kleur van dat wat kan komen, de hoop in de toekomst. Blauw en wit zijn de kleuren van Maria.

Benodigheden

- wegwijzer met pijl naar rechts
- een guirlande
- mos, om body te geven aan de guirlande
- blauwe Viburnumbessen (Tinus)
- klimopblad en/of klimopbessen
- een minicycloam (blad wordt verwijderd zodat de bloemen goed zichtbaar zijn, zie foto)
- coniferengroen (in dit voorbeeld Taxus)
- dennenappels

Meditatieve tekst

Ontmoetingen onderweg
Verdiepen de gedachten
Maria, meisje, zwanger
Van hemelse lichtheid

Kerst

Thema: De geboorte van Jezus - koninklijke afkomst
Dagtekst: 'Ook Jozef ging op weg om zich te laten inschrijven' (Lucas 2:4)

Vandaag draait alles om het nieuw geboren kerstkind. Maar stel je nu eens voor dat jij Jozef bent. Een man van koninklijke afkomst, een verre nakomeling van koning David. Hierdoor moet je samen met je zwangere bijna-echtgenote van Nazaret naar Betlehem reizen. De keizer van Rome heeft namelijk besloten dat iedereen zich moet laten inschrijven in de stad waar hij vandaan komt. Voor Jozef is dit Betlehem, de geboortestad van koning David. Door jou, Jozef, moet ook je zwangere echtgenote op reis, als bijna-vrouw-van. Hoogzwanger, met alle risico's van dien. Zou jij Jozef willen zijn? Hoe zou je je voelen? Toch is Jozef onmisbaar. Door hem krijgt het kerstkind koninklijke afkomst. Jezus is hét koningskind, uit het geslacht van David. Met dank aan Gods Geest en aan Jozef!

Symboliek

De ster wijst ons de weg naar de plek waar de pasgeborene is, samen met Maria en Jozef. De ster wordt gemaakt in lichte kleuren. In de guirlande komen gouden accenten en lichtjes om het feestelijke te onderstrepen.

Symboliek materiaal

De vierpuntige ster verwijst naar alle windstreken, van overal komen we samen bij het koningskind.

Symboliek kleur

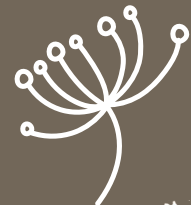
Het is feest, licht, dus lichte kleuren en goud. Hoe feestelijk wil je het hebben.

Benodigheden

- een ster met 4 punten
- een guirlande zoals op de vierde adventszondag
- Helichrysum (overgebleven van de derde Advent)
- gouden kerstdecoratie
- kerstlichtjes
- hulsttakjes

Meditatieve tekst

De ster wijst
 De weg naar het kind
 Een hoopgevende toekomst

ADVENT en KERST

Bloemschikkers: Willy Faber-van Dijk,
Hanneke Maassen, Corine Overweg-van Willigen

Technische ondersteuning: Eije Faber

Theologische teksten: ds. René de Reuver

Overige teksten: Hanneke Maassen

Fotograaf: Jan van de Lagemaat

Locatie fotografie: Open Hof, Veenendaal

Protestantse Kerk in Nederland

protestantsekerk.nl

info@protestantsekerk.nl

(030) 880 18 80

**Protestantse
Kerk**